

OLIV TA'LIM MUASSASASI TALABALARINING KREATIVLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK TIZIMI

Quvvatova Mohira Hikmatullayevna

Termiz Davlat Pedagogika Instituti
Maktabgacha ta'lim nazariyasi o'qituvchi

Nabiyeva Farangiz Ilhomovna

Maktabgacha ta'lim yo'nalishi
2-bosqich talabasi

ANNOTATSIYA

Pedagogik ta'lim bakalavriatlarining kreativligini rivojlantirish jarayoni yetarli bilim, nazariy va amaliy ahamiyatga ega bo'lmaganligi sababli ilmiy asoslash va uslubiy ta'minlashni talab qiladi. Shuning uchun ham shu maqolamizni shu mavzuda bayon etishga harakat qildik. Bo'lajak talabalarning kreativligini qanday rivojlantirish kerakligini bilib olishimiz mumkin.

Kalit so'z: bilim, ko'nikma, malaka, kreativlig, pedagogik yo'nalish, Ijodkorlik, divergent, kompetensiya.

Kreativlikni o'rganishga bag'ishlangan ishlarda ko'plab olimlar kreativlik va aql darajasi o'rtasidagi yaqin bog'liqlikni ta'kidladilar. D.B.Bogoyavlenskaya nuqtai nazaridan kreativlik intellektual faoliyatning eng oliy shakli, eng muhim sifat xususiyati bo'lib, u intellektual tashabbusdir. U kreativlikni vaziyatga qarab qo'zg'atilmagan faoliyat deb biladi, bu o'zini berilgan muammodan tashqariga chiqish istagida namoyon bo'ladi. D. B. Bogoyavlenskoy fikricha, kreativlik faoliyat turidan qat'iy nazar barcha innovatorlarga xosdir. Ijodkorlikning tizim yaratuvchi omili, uning fikricha, intellektual faoliyat bo'lib, u ajralmas shakllanish, yaxlit shaxsning mulki sifatida tushunadi. Ko'pgina tadqiqotchilar katta maktabgacha yosh kreativlikni rivojlantirish uchun sezgir davr deb hisoblashadi, chunki bola hali narsalarga sodda nuqtai nazarini yo'qotmagan va sodir bo'layotgan hamma narsaga o'z nuqtai nazariga ega. Ammo bu talabalik davrida kreativlikni rivojlantirish imkoniyatini inkor etmaydi. Talabalik davrida kreativlikni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyati shakllanishdir "Ixtisoslashgan" kreativlik: inson faoliyatining kasbiy sohasi bilan bog'liq bo'lgan ijod qilish qobiliyati. Bu davrda "professional" model, oila va tengdoshlarning qo'llab-quvvatlashi muhim rol o'ynaydi. Bu fazaning oxiri - o'z taqlidiy pozitsiyasini inkor

etish va oldingi idealga salbiy munosabat. Shaxs yo abadiy taqlid bosqichida qoladi yoki asl ijodkorlikka o'tadi.

Loyihalashtirish – real natijaga olib keluvchi, qat'iy tartibga solingan harakatlar izchilligini o'z ichiga oluvchi muammoni xal etuvchi faoliyatni anglatadi. Pedagogik jarayonni loyihalashtirishning asosiy maqsadi esa ta'lim oluvchilarning ehtiyojlari va belgilangan ta'lim mazmunini o'zlashtirish qo'yiladigan didaktik talablardan kelib chiqqan holda o'quv-tarbiya jarayonini tashkil etishning samarali shakl, metod va vositalarini to'g'ri belgilash, o'qitish natijalarini prognoz qila olish va hamkorlikdagi ta'lim muhtini yaratishdan iborat. Tadqiqot ishlari jarayonida talabalardagi kreativlik qobiliyatlarini rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik jarayonni loyihalashtirishda interfaol o'qitish tizimi sifatida quyidagilarga asoslandi:

- mashg'ulot jamoaviy ish shakli ekanligi;
- guruhning faoliyati pedagog faoliyatidan yuqoriroq daraja aks etishi;
- talabalar o'qitish jarayonining teng huquqli a'zosi ekanliklari;
- o'qitish jarayonida har bir talaba muayyan savol yuzasidan mustaqil fikr yuritish huquqiga ega ekanligi;
- mashg'ulotlarda ishtirokchilar bir-birlarini o'zaro tanqid qilishga yo'l qo'yilmasligi.

Ma'lumki, interfaol o'qitish jarayoni pedagogning boshqaruviga asoslangan holda talabalarda o'z kuchiga ishonch hissini uyg'otishi, ularga o'z vaqtida kerakli yordam berish, ta'lim oluvchilarning bilish faoliyatining faollashtirish, fanni o'rganishga qiziqtirishga yo'naltirilgan muammoli metodlarni qo'llash, mustaqil ishlarni tashkil etish, yalpi va yakka ishlarni tashkillashtirish, ko'rgazmali va texnik vositalardan foydalanish, o'quv jarayonini individuallashtirish, nazariya bilan amaliyot integrasiyasini ta'minlash, fanlararo aloqadorlikni o'rnatish uchun xizmat qiladi. Demak, interfaol ta'lim metodlari va texnologiyalari orqali pedagogik jarayonni loyihalashtirishda avvalo interfaol ta'lim jarayonining mohiyati va tarkibiy tuzilishini to'g'risida to'liq tasavvurga ega bo'lish muhim jihatlardan sanaladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Kuvvatova, M. (2022). DEVELOPMENT OF STUDENTS' CREATIVITY AS A PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM. Web of Scientist: International Scientific Research Journal, 3(10), 665-670.
2. Quvvatova, M. H., & Ibrohimova, K. A. (2021). MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA EKOLOGIK TUSHUNCHALARNI SHAKLLANTIRISH VOSITALARI. Студенческий вестник, (16-7), 71-73.
3. Quvvatova, M. (2022). PEDAGOGIK TA'LIMNING BO'LAJAK BAKALAVRLAR KREATIVLIGINI RIVOJLANTIRISH KONTEKSTIDA

- TAYYORLASHDAGI KASBIY XUSUSIYATLAR. Zamonaviy dunyoda pedagogika va psixologiya: Nazariy va amaliy izlanishlar, 1(27), 29-31.
4. Quvvatova, M. (2022). LEARNING TO DEVELOP THE CREATIVITY OF HIGHER EDUCATION STUDENTS. Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot, 1(28), 131-134.
5. Quvvatova, M. (2022). OLIY TA'LIM TALABALARINING KREATIVLIGINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI. Академические исследования в современной науке, 1(19), 236-239.
6. Quvvatova, M. (2022). WAYS OF DEVELOPING CREATIVE ABILITIES OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS. Models and methods in modern science, 1(18), 4-7.
7. Quvvatova, M. H., & Alisherova, S. (2022). MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING NUTQINI O'STIRISHDA LUG 'AT ISHINING AHAMIYATI. Eurasian Journal of Academic Research, 2(3), 472-474.
8. M Kuvvatova, F Kholmuminova (2023). [Development of creativity of students of higher educational institutions pedagogical justification](#) International Conference On Higher Education Teaching 1 (3), 110-111
9. QM Hikmatullayevna (2022). [TO DEVELOP THE CREATIVITY OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION IMPORTANCE](#) TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI 2 (12), 262-264
10. M Quvvatova, R Abdusalomova (2023). [REQUIREMENTS FOR THE DEVELOPMENT OF STUDENTS' CREATIVE ABILITIES BASED ON A COMPETENCE-BASED APPROACH](#) Наука и инновация 1 (9), 137-139
11. S Xabilova "EDUCATION OF FUTURE PRESCHOOL TEACHERS IN A MODERN SPIRIT" International Bulletin of Medical Sciences and Clinical Research 3(4) 132-135 2023.4.26 <http://www.researchcitations.com/index.php/ibmscr/article/view/1234>
12. X N Nuritdinova (2022) [KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIKNING MOHIYATI VA UNING MUTAXASSISNI KASBIY SHAKLLANISHIDAGI O'RNI](#) Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences 1 (7), 158-160
13. X Nuritdinova [MAKTABGACHA TAYYORLOV YOSHDAGI BOLALARNI MAKTAB TA'LIMIGA TAYYORLASHNING PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK ASOSLARI](#) Eurasian Journal of Academic Research 2 (3), 448-451